

Супрун О. В.

*студентка 2-го курсу юридичного факультету ДВНЗ
«Українська академія банківської справи
Національного банку України»*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

структурована, сильна, дієва адвокатура в Україні є одним з важливих чинників побудови правової держави і громадянського суспільства, адже саме адвокати повинні забезпечувати захист прав та інтересів людини. Щоб правова допомога адвокатів була ефективною та якісною, потрібно щоб адвокатура України була незалежною від держави і управлялася самостійно, тобто на рівні адвокатського самоврядування у формі самоорганізації та саморегулювання.

Зарубіжна практика засвідчує, що адвокатське самоврядування не лише забезпечує незалежність адвокатів, а й позитивно впливає на рівень їхньої кваліфікації. Наприклад, в Франції органом адвокатського самоврядування є рада колегій адвокатів, яка обирається за двоступеневою системою, представляє професію адвоката в державних органах, стежить за додержанням норм та звичаїв в адвокатській діяльності, проводить кваліфікаційні іспити.

в Україні з прийняттям 5 липня 2012 р. Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі Закон) передбачають-

ся значні новели у функціонуванні адвокатського самоврядування. в Законі визначено, що адвокатське самоврядування – це гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом». Новостворене адвокатське самоврядування відповідно до Закону має низку завдань:

- 1) забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності;
- 2) підтримання високого професійного рівня адвокатів;

3) утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;

4) створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності;

5) забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність;

6) забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України;

7) участь у формуванні вищої ради юстиції у порядку у порядку, визначеному Законом.

адвокатське самоврядування має забезпечити незалежність адвокатів від втручання з боку державної влади, правоохоронних органів, судів. також адвокатське самоврядування створюється не лише задля захисту прав адвокатів, а й для забезпечення інтересів клієнтів, оскільки введений Єдиний реєстр адвокатів України.

Закон передбачає створення Національної асоціації адвокатів України, що «є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування». членами Національної асоціації адвокатів України стають всі особи, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. інші особи стають членами Національної асоціації адвокатів України з моменту складення присяги адвоката України. отже, всі адвокати обов'язково стають членами асоціації, але ми вважаємо, що це порушує не лише права адвокатів, але і норми законів України та міжнародних договорів. Фактично примусове членство в організації вступає у суперечність і з конституцією України і пунктами 23 і 24 «основних положень про роль адвокатів», прийнятих восьмим конгресом ООН по запобіганню злочинам 1 серпня 1990 р., в яких встановлено, що «адвокати, як й інші

громадяни, мають право на вільне об'єднання в асоціації та організації. Зокрема, вони мають право створювати місцеві, національні і міжнародні організації та відвідувати їх збори без побоювання обмеження професійної діяльності з причин їх законних дій або членства в організації, дозволеній

законом».

На нашу думку, Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» забезпечує адвокатурі саморегуляцію та незалежність від органів державної влади, правоохоронних органів та органів судової влади, але факт обов'язкового членства в Національній асоціації адвокатів України не відповідає основному законі України, міжнародним договорам та стандартам. також обов'язкове членство адвокатів в асоціації порушують завдання адвокатського самоврядування, а саме п. 2 ч. 1 ст. 4 Закону в якому зазначено, що

«завданнями адвокатського самоврядування є забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності». адже, адвокат є залежним від Національної асоціації адвокатів України, оскільки членство адвоката є обов'язковим, яке тягне за собою обов'язок адвоката сплачувати внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування. і в разі несплати правник нестиме відповідальність, яка визначається з'їздом адвокатів України. отже, адвокат є залежним від Національної асоціації адвокатів і це є порушення його права на свободу вступу в громадську організацію.